

Informationsbrev om säkerhetsskyddsregelverket, hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd

Den här informationen vänder sig till verksamhetsutövare som omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd på områdena hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd.

Sammanfattning

Transportstyrelsen har tagit ställning till hur det nationella säkerhetsskyddsregelverket förhåller sig till EU:s regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd.

Om en verksamhet som omfattas av regler om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd har betydelse för Sveriges säkerhet omfattas verksamheten av krav på säkerhetsskydd enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585), SsL. Det som ska skyddas är då i första hand verksamhet inom ramen för:

- **Totalförsvaret:** Transportverksamhet t.ex. på uppdrag av Försvarsmakten som ska upprätthållas under viss(a) beredskapsnivå(er), *eller* handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SsL.
- **Nationellt samhällsviktig verksamhet:** Transportverksamhet av betydelse för Sverige (samhället) som ska upprätthållas under viss(a) beredskapsnivå(er), *eller* handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SsL.

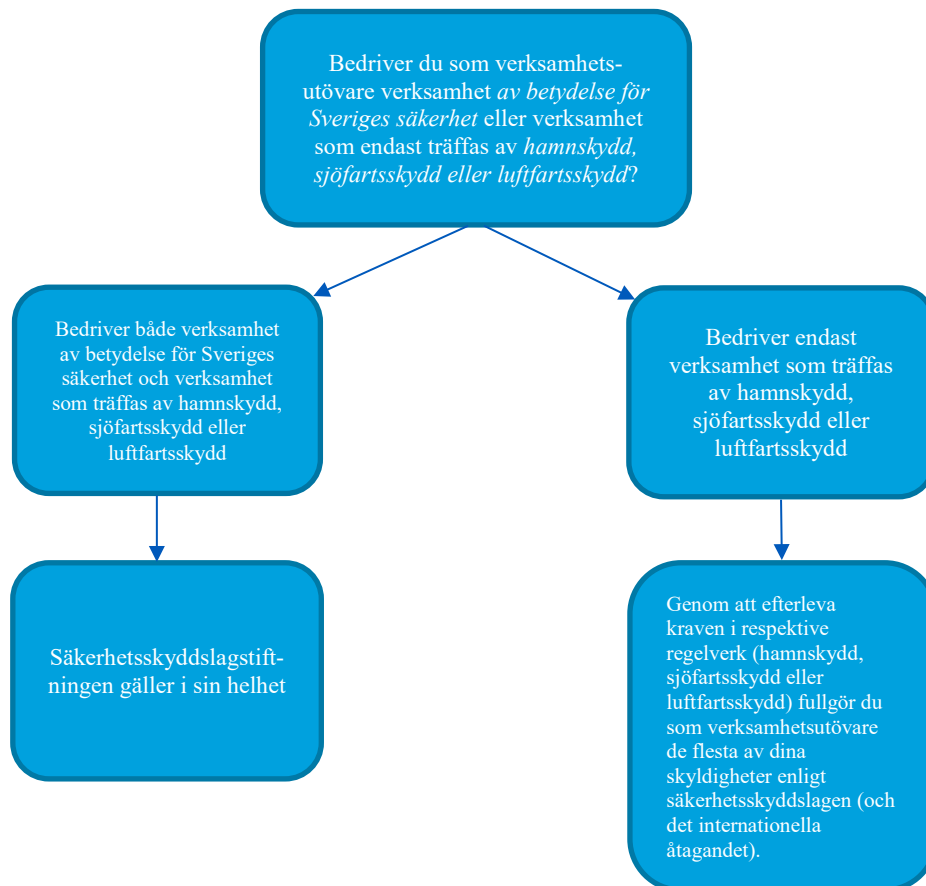
Både i fråga om verksamhet inom totalförsvaret och nationellt samhällsviktig verksamhet gäller att en antagonistisk handling ska kunna medföra skada på nationell nivå för att verksamheten ska anses ha betydelse för Sveriges säkerhet.

Transportstyrelsen vill med detta informationsbrev förtydliga vad som gäller för verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet endast

genom att omfattas av kraven i hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, utan att verksamheten för den sakens skull är av betydelse för Sveriges säkerhet. Dessa verksamhetsutövare anses, genom att efterleva kraven i respektive regelverk (hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd), fullgöra de flesta av sina skyldigheter enligt säkerhetsskyddslagen (och det internationella åtagandet).

För verksamhetsutövare som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet gäller säkerhetsskyddslagstiftningens krav i sin helhet.

Översiktlig bild om gränsdragningen mellan säkerhetsskyddsregelverket och hamnskydd, sjöfartsskydd respektive luftfartsskydd

1 Syfte

Syftet med denna vägledning är att förtydliga hur Transportstyrelsen ser på gränsdragningen mellan det nationella säkerhetsskyddsregelverket och internationella åtaganden om säkerhetsskydd i EU-lagstiftningen gällande hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd.

Vägledningen syftar också till att klargöra hur Transportstyrelsen kommer att utöva tillsyn inom området.

2 Bakgrund

Säkerhetsskyddslagen (2018:585), SsL, gäller för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Som samlingsnamn för dessa två typer av verksamheter används begreppet säkerhetskänslig verksamhet, se 1 kap. 1 § SsL.

Med ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd avses i första hand säkerhetsskyddsöverenskommelser mellan Sverige och andra stater eller mellanfolkliga organisationer och där dessa åtagit sig att skydda varandras säkerhetskänsliga uppgifter, se exempelvis *Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse - 2011/C 202/05*.

Enligt förarbetena till lagen räknas även säkerhetsskyddsåtgärder som följer av EU-rättsliga regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd som sådana internationella åtaganden om säkerhetsskydd. Verksamhetsutövare som träffas av regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd bedriver således säkerhetskänslig verksamhet (genom ett internationellt åtagande) enligt SsL.

2.1 Vad skiljer säkerhetsskydd från hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd?

2.1.1 Säkerhetsskydd

Med säkerhetsskydd avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Enligt det nationella säkerhetsskyddsregelverket ska verksamhetsutövaren mot bakgrund av en säkerhetsskyddsanalys planera och vidta nödvändiga

säkerhetsskyddsåtgärder. Säkerhetsskyddsåtgärderna indelas i områdena informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

Typiska verksamheter som omfattas av säkerhetsskydd är verksamhet inom totalförsvaret och nationellt samhällsviktig verksamhet. Andra kategorier som kan förekomma är verksamhet av betydelse för Sveriges yttre säkerhet, Sveriges inre säkerhet, verksamhet av betydelse för Sveriges ekonomi och verksamhet som kan generera skada på annan säkerhetskänslig verksamhet, se 2 kap. 2 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd.

Verksamhet inom totalförsvaret kan vara till exempel transportverksamhet på uppdrag av Försvarmakten som ska upprätthållas under viss(a) beredskapsnivå(er), *eller* handlingar, innehållande uppgifter, exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SsL.

Nationellt samhällsviktig verksamhet är transportverksamhet som är av betydelse för Sverige (samhället) och som ska upprätthållas under viss(a) beredskapsnivå(er), *eller* handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SsL.

Både i fråga om verksamhet inom totalförsvaret och nationellt samhällsviktig verksamhet gäller att en antagonistisk handling ska kunna medföra skada på nationell nivå för att verksamheten ska anses ha betydelse för Sveriges säkerhet.

2.1.2 Hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd

Hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd syftar till att skydda sjöfarten och luftfarten mot avsiktliga olagliga handlingar, i första hand terrorism. Närmare bestämt är det luftfartygen och fartygen i första hand som ska skyddas. Hamnanläggningar, hamnar och flygplatser skyddas också. Analyser, skyddsutredningar och planer är en del av skyddet. Skyddsåtgärder och skyddsrutiner får enligt EU-regelverken inte röjas. Det finns – till skillnad från inom säkerhetsskydd – inga krav på att verksamheten ska upprätthållas under olika beredskapslägen, dock ska skyddet öka vid en ökad risk vilket kan påverka tillgängligheten till transporttjänsterna. Skyddet är primärt inriktat på fysisk säkerhet, men i varierande grad också inriktat på personalsäkerhet.

2.2 Vilka likheter finns mellan säkerhetsskydd och hamnskydd, sjöfartsskydd respektive luftfartsskydd?

Transportstyrelsen konstaterar att det nationella säkerhetsskyddsregelverket å ena sidan och hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd å andra sidan har många beröringspunkter och överlappar varandra på flera områden.

Som exempel kan nämnas skyddsutredningen och säkerhetsprogrammet inom hamnskyddet, sjöfartsskyddet, respektive luftfartsskyddet. Dessa dokument innehåller beskrivningar av det som ska skyddas från olagliga handlingar, risker, tänkbara hot mot det som ska skyddas och hur det ska skyddas. Dokumenten har därmed betydande likheter med säkerhetsskyddsanalysen enligt SsL.

Inom hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd finns även planer som anger vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera hot och risker. Dessa planer har likheter med säkerhetsskyddsplanen enligt SsL.

3 Verksamhetsutövarens ansvar

Du som verksamhetsutövare måste utreda om din verksamhet endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd, det vill säga regler om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, eller om du även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet.

Stöd och information för denna bedömning finns på Transportstyrelsens och Säkerhetspolisens hemsidor (se länkar nedan).

[Vad är säkerhetskänslig verksamhet?](#)

[Säkerhetsskydd - Transportstyrelsen](#)

[Säkerhetsskydd - Säkerhetspolisen \(\[sakerhetspolisen.se\]\(https://sakerhetspolisen.se\)\)](#)

3.1 Verksamhetsutövare som omfattas endast av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd

Om du som verksamhetsutövare kommer fram till att verksamheten endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, är det enligt Transportstyrelsens bedömning rimligt att tillgodoräkningen får göras för att undvika dubbelreglering.

Detta betyder att de skyddsåtgärder du som verksamhetsutövare vidtagit enligt ett sådant internationellt åtagande om säkerhetsskydd kan tillgodoräknas för att uppfylla kraven i det nationella säkerhetsskyddsregelverket.

Verksamhetsutövare som omfattas av SsL endast av den anledningen att verksamhetsutövaren omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd behöver således inte:

- genomföra en säkerhetsskyddsanalys eller en säkerhetsskyddsplan
- inkomma med en anmälan om säkerhetskänslig verksamhet
- inkomma med anmälningar om säkerhetsskyddschef/säkerhetsskyddschefens ersättare i sådan verksamhet

Då Transportstyrelsen gör bedömningen att varken en säkerhetsskyddsanalys eller en säkerhetsskyddsplan behöver tas fram är det följaktligen inte heller nödvändigt för verksamhetsutövaren att vidta säkerhetsskyddsåtgärder eller närmare beskriva vilka hot och sårbarheter som är kopplade till skyddsvärdena (jfr kraven på en säkerhetsskyddsanalys i t.ex. 2 kap. 1 § säkerhetsskyddförordningen (2021:955), SsF). Dessa typer av åtgärder får i tillräcklig grad anses omhändertagna i dokument som tas fram enligt EU-lagstiftningen (och även kompletterande nationell lagstiftning när det gäller hamnskydd).

Att en anmälan om säkerhetskänslig verksamhet inte behövs i dessa fall beror på att det redan är känt för Transportstyrelsen att verksamhetsutövaren bedriver verksamhet inom hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd.

Det är heller inte nödvändigt att utse en säkerhetsskyddschef och dennes ersättare, eller att anmäla säkerhetshotande verksamhet eller händelse enligt 2 kap. 4 § SsF. Det beror på att det inte finns något säkerhetsskyddsarbete att övervaka och följa upp i en verksamhet som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i relation till hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd.

3.1.1 Säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass

Verksamhetsutövare som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd kan fortfarande behöva tillämpa vissa specifika delar av säkerhetsskyddslagstiftningen. Det blir aktuellt när regelverken inom hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd hänvisar till bestämmelser i säkerhetsskyddslagstiftningen avseende säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass.

Till exempel framgår det av Transportstyrelsens föreskrifter (2020:80) om luftfartsskydd att vissa befattningar inom luftfartsskyddet ska säkerhets-

prövas och placeras i säkerhetsklass i enlighet med säkerhetsskyddslagen. Detta innebär dock ingen skyldighet att i övrigt tillämpa kraven i säkerhetsskyddslagstiftningen.

3.2 Verksamhetsutövare som även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet

Om du som verksamhetsutövare kommer fram till att du, utöver att omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet så gäller det nationella säkerhetsskyddslagsregelverket fullt ut. Att du som verksamhetsutövare till exempel ingår i totalförsvarsplaneringen kan som framgått ovan innebära att du bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsskyddsregelverket gäller även om du som verksamhetsutövare behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Att du som verksamhetsutövare ingår i totalförsvarsplaneringen kan innebära att du får ta del av en säkerhetsskyddsklassificerad handling. Om du innehar en sådan handling innebär det att du bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet.

En verksamhetsutövare som tar del av säkerhetsskyddsklassificerad information från exempelvis EU bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet. Det beror på att Sverige genom ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd med EU (med vilket främst avses *Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskydds-klassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse - 2011/C 202/05*) förbundit sig att upprätthålla den säkerhetsskyddsklassificering som EU gjort. En verksamhetsutövare som hanterar sådan information ska skydda informationen i enlighet med den säkerhetsskyddsklassificering i säkerhetsskyddslagen som motsvarar EU:s klassning.

Om du bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet ska du bland annat göra en säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan för den del av verksamheten som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Du ska också och anmäla din verksamhet till sektionen för säkerhetsskydd.

4 Transportstyrelsens tillsyn

För verksamheter som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd avseende hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd kommer Transportstyrelsens tillsyn att bedrivas enligt nämnda tillämpliga regelverk.

När en verksamhetsutövare till viss del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet kommer Transportstyrelsens tillsyn att bedrivas enligt reglerna i det nationella säkerhetsskyddsregelverket utöver reglerna om det internationella åtagandet.

Verksamhetsutövare som omfattas av SsL endast av den anledningen att verksamhet inom hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd bedrivs och som har anmält denna verksamhet som säkerhetskänslig verksamhet till Transportstyrelsen, behöver inte avanmäla verksamheten. Detsamma gäller anmälda säkerhetsskyddschefer/säkerhetsskyddschefens ersättare i sådan verksamhet.

5 Relation till lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster

Observera att för den del av verksamheten inom hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd som endast träffas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd, och där reglerna om informationssäkerhet i SsL inte tillämpas, gäller lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-lagen) om verksamhetsutövaren omfattas av denna lags tillämpningsområde. Mer information om NIS-lagen finns på Transportstyrelsens webbplats: [NIS/Cybersäkerhetslagen - Transportstyrelsen](#)

För frågor om innehållet i detta informationsbrev, vänligen kontakta oss på: ssl@transportstyrelsen.se